



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 05. novembra 2020. godine
Br. ref.:RK 1637/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 45/19

Podnosilac

Opština Vučitrn

Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda
Ac.br.4858/2018 od 19. februara 2019. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudijaVeće

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela opština Vučitrn (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa Ismet Gashi, rukovodilac pravne kancelarije podnosioca zahteva.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Ac.br.4858/2018 Apelacionog suda od 19. februara 2019.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su po tvrdnji podnosioca zahteva povređena njegova prava garantovana članom 24. [Jednakost pred Zakonom] i članom 44. [Sloboda Udruživanja] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) kao rezultat protivrečnih sudskih odluka Apelacionig Suda.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 18. marta 2019. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 21. marta 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safet Hoxha za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi Peci i Nexhmi Rexhepi.
7. Dana 15. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog datuma Sud je kopiju zahteva prosledio i Apelacionom sudu.
8. Dana 31. januara 2020. godine, Sud je od podnosioca zahteva zatražio da popuni zvanični formular zahteva.
9. Dana 7. oktobra 2020. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 06. maja 2018. godine, direkcija za obrazovanje pod upravom podnosioca zahteva je zbog dostignutog starosnog doba, penzionisala I.L.
11. Dana 11. septembra 2018. godine, I.L je pred Osnovnim sudom u Mitrovici - ogranak u Vučitrnu (u daljem tekstu: Osnovni sud), podneo tužbeni zahtev kojim je od podnosioca zahteva tražio isplatu isplatu 3 plate u ime jubilarne nagrade i 3 plate u ime pratećih plata za penziju.
12. Dana 26. oktobra 2018. godine, Osnovni sud je [presudom C.br.408/18] odbilo kao neosnovan tužbeni zahtev I.L o isplatu isplatu 3 plate u ime jubilarne nagrade i 3 plate u ime pratećih plata za penziju. Kao razloge za odbijanje tužbenog zahteva,

Osnovni sud je, naveo: *“tužilac nema pravo na jubilarnu platu i prateće plate, jer je nesporna činjenica da isti nije član Udruženog sindikata obrazovanja, nauke i tehnologije, dakle, pozivajući se na član 35, stav 8 i 9 Kolektivnog ugovora o obrazovanju.”*

13. Dana 2. novembra 2018. godine na presudu [C.br.408/18] Osnovnog suda I.L je uložio žalbu Apelacionom sudu zbog *“pogrešnog sprovođenja materijalnog prava”*.
14. Dana 19. februara 2019. godine, Apelacioni sud je [presudom Ac.br. 4858/2018] prihvatio žalbu I.L i preinačio presudu [C.br.408/18] Osnovnog suda od 26. oktobra 2018. godine, na način da je prihvatio tužbeni zahtev podnosioca o isplatu isplatu 3 plate u ime jubilarne nagrade i 3 plate u ime pratećih plata za penziju. U obrazloženju presude, Apelacioni sud je, između ostalog, naveo: (i) *“da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo iz člana 35. stav 8 i 9 Kolektivnog ugovora o preduniverzitetskom obrazovanju jer bi ovo bila diskriminacija i bio bi uslov sindikalnog članstva za ostvarivanje prava, zatim ovo ugrožava pravo ili slobodu udruženja u sindikalnoj organizaciji, ugrožava načelo jednakosti,”* i (ii) da tužbeni zahtev I.K, *“ima podršku u članovima 52 i 53 Opšteg kolektivnog ugovora Kosova od 18. marta 2014. godine koji ne sadrži ustavne odredbe da zaposleni treba da bude član sindikata, Kolektivni ugovor o preduniverzitetskom obrazovanju, u slučaju zaključivanja i potpisivanja, kao referentne tačke, uzet je isti sporazum što se zasniva na njenim principima tako da se ova odredba ne može primeniti jer je u suprotnosti sa članom 24 i 44 Ustava Republike Kosovo.”* U zaključku, Apelacioni sud je naveo da *“zasnivajući se na činjenici da tužilac sada sa preinačenom presudom ima pravo na tri prateće plate i na osnovu 22 godine 4 meseca i 18 dana iskustva (ili kraće rečeno ispod 30 godine) pripada mu pravo osnovne plate u visini od 75% za period od 20 godina radnog iskustva.”*

Navodi podnosioca zahteva

15. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenom Presudom došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 24. i članom 44., Ustava.
16. Podnosilac zahteva je na specifičan način naglasio da je Apelacioni sud u jednom drugom predmetu, koji po njemu sadrži identične činjenične i pravne okolnosti kao i one u njegovom predmetu, u svojoj presudi odlučio drugačije negu u osporenoj odluci. U smislu ovog navoda, podnosilac zahteva navodi da je Apelacioni Sud, zato što je odlučio drugačije u dva identična slučaja, povredio njegovo pravo na jednakost pred Zakonom i slobodu udruživanja, zagarantovano članom 24. i 44., Ustava, odnosno podnosioc zahteva povezuje povredu dva navedana člana Ustava sa povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31 Ustava, a u vezi sa članom 6 EKLJP, a sve to kao rezultat protivrečnih sudskih odluka Apelacionig Suda.
17. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da njegov zahtev (i) proglasi prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 24. i 44., Ustava; (iii), da proglasi nevažećom Presudu Ac.br.4858/2018 Apelacionog suda od 19. februara 2019; i (iv) da vrati slučaj na ponovno odlučivanje.

Relevantne zakonske odredbe

Ustav Republike Kosova

Član 22.

[Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]

Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sledećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija:

- (1) Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;*
- (2) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste;*
- (3) Međunarodna konvencija o građanskim i političkim pravima i protokoli iste;*
- (4) Okvirna konvencija Saveta Evrope o zaštiti nacionalnih manjina;*
- (5) Konvencija o eliminisanju svih oblika rasne diskriminacije;*
- (6) Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena;*
- (7) Konvencija o pravima deteta;*
- (8) Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, nečovečnih i ponižavajućih postupaka ili kazni.*

[...]

Član 24.

[Jednakost pred Zakonom]

- 1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
- 2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
- 3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovesti samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

[...]

Član 44.

[Sloboda Udruživanja]

- 1. Garantuje se sloboda udruživanja. Sloboda udruživanja uključuje i pravo na osnivanje organizacija bez dobijanja dozvole, da bude ili ne bude član neke organizacije, kao i da učestvuje u aktivnosti neke organizacije.*
- 2. Sloboda osnivanja sindikata i organizovanja radi zaštite interesa, je takođe zagarantovana. Ograničenje ovog prava se može sprovesti na osnovu zakona za određene kategorije zapošljenika.*
- 3. Organizacije ili aktivnosti koje imaju za cilj rušenje ustavnog poretka, kršenje ljudskih prava i sloboda, ili izazivanje rasne, nacionalne, etničke ili verske mržnje, se mogu zabraniti odlukom nadležnog suda.*

Kolektivni ugovor o obrazovanju na Kosovu
(potpisan 18.04.2017. godine)

[...]

Član 35

8. Zaposleni (članovi USONK-a) u jubilarnim godinama zaposlenja dobijaju jubilarnu platu od poslednjeg poslodavca, u iznosu:

- 8.1 za 10 godina rada iznos od 50% mesečne plate
- 8.2 za 20 godina rada iznos od 75% mesečne plate
- 8.3 za 30 godina rada iznos od jedne mesečne plate
- 8.4 za 40 godina rada iznos od 150% jedne mesečne plate.
- 8.5 Jubilarnu nagradnu platu plaća poslodavac, kada zaposleni ispuni uslove za nagradnu platu prema određenim kriterijumima.
- 8.6 Jubilarna nagrada se isplaćuju 7 marta svake godine.

9. Zaposleni (članovi USONK-a) koji odlaze u penziju imaju pravo na propratnu penziju u visini od tri poslednjih plata zaposlenog.

Opšti kolektivni sporazum Kosova

(potpisan 18.03.2014. godine i stupio na snagu 01.01.2015. godine)

[...]

Član 52

Jubilarne nagrade

1. Zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu i to za:

1.1. za 10 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od jedne njegove mesečne plate;

1.2. za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od dve njegove mesečne plate;

1.3. za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate.

2. Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone.

3. Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjivanja uslova iz ovog stava.

Član 53

Nadoknada u slučaju penzionisanja

Zaposleni u trenutku penzionisanja uživa pravo na prateću isplatu u visini od tri (3) mesečnih plata koje je dobio u tri (3) zadnja meseca.

Ocena prihvatljivosti zahteva

18. Sud prvo ocenjuje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom o Radu.
19. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] stavovi 1. i 7. Ustava, koji predviđaju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

20. Sud se takođe poziva i na stav 4 člana 21 [Opšta načela] Ustava, koji propisuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.*
21. U nastavku, Sud takođe ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su dalje precizirani Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na član 48. [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

22. Što se tiče ispunjenja ovih kriterijuma o prihvatljivosti, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i osporava neki akt javnog organa, odnosno Presudu Ac.br.4858/2018 Apelacionog suda od 19. februara 2019. godine, nakon što je iscrpeo sva dostupna pravna sredstva koja su određena zakonom. Podnosilac zahteva je takođe precizirao prava i osnovne slobode za koje on smatra da su povređene, kao što to zahteva član 48 Zakona i zahtev je podneo u okviru vremenskog roka koji je propisan u članu 49 Zakona.
23. Sud primećuje da podnosilac zahteva u njegovom zahtevu tvrdi da je osporena Presuda povredila njegovo pravo koje je zagarantovano članovima 24 i 44 Ustava.
24. U razmatranju ovog navoda, Sud prvenstveno razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti]

Poslovnika o radu. Stav (2) pravila 39. Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može razmatrati zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, pravilo 39 (2) propisuje da:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

25. Gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) i sudske prakse Suda, omogućuje potonjem da proglasi zahteve neprihvatljivim zbog toga što su povezane sa meritumom nekog slučaja, nasuprot činjenici što neki zahtev može da ispunjava formalne i proceduralne uslove prihvatljivosti kao što je to određeno u Zakonu i Poslovniku o Radu. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi jedan zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon procene merituma istog, odnosno ukoliko isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama.
26. S tim u vezi, i u nastavku, a radi procenjivanja prihvatljivosti zahteva, odnosno, u okolnostima ovog slučaja, procene da li je isti očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, Sud će pre svega podsetiti suštinu slučaja koji obuhvata ovaj zahtev kao i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, u proceni kojih će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLjP-a, u skladu sa kojom, na osnovu člana 53 [Tumačenje odredbi Ljudskih prava] Ustava, je obavezan da tumači prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom.
27. S tim u vezi i pre svega, Sud podseća da je na osnovu svoje odluke od 6. maja 2018. godine podnosilac zahteva je zbog dostigutog starosnog doba penzionisao I.L. . Dana 11. septembra 2018. godine, I.L. je pred osnovnim sudom u Mitrovici odeljenje u Vučitrnu, podneo tužbu za za isplatu 3 plate u ime jubilarne nagrade i 3 plate u ime pratećih plata za penziju. Osnovni sud je njegovu tužbu za za isplatu 3 plate u ime jubilarne nagrade i 3 plate u ime pratećih plata za penziju odbio kao neosnovanu. Međutim, Apelacioni Sud je, žalbu I.L. odobrio kao osnovanu i preinačio presudu Osnovnog Suda. U svojoj Presudi, Apelacioni sud je naveo da u odredbama Opsteg kolektivnog ugovora od 18.marta 2014 ne stoji obaveza da zaposlen treba da bude član sindikata u cilju ostvarivanja prava na ljuibalaru nagradu i plata za penziju i da se stav 9 člana 35.8 Kolektivnog ugovora o obrazovanju na Kosovu od 18.04.2017. godine ne može primeniti jer bi ovo bila diskriminacija i bio bi uslov sindikalnog članstva za ostvarivanje prava, zatim ovo ugrožava pravo ili slobodu udruženja u sindikalnoj organizaciji, ugrožava načelo jednakosti. Apelacioni sud je shodno tome preinačio prvostepenu presudu i odobrio tužbeni zahtev I.L. za ispatom juibilarne nagrade i pratećih plata za penziju.
28. Samim tim, u svom zahtevu, podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni Sud time što je doneo dve različite odluke u identičnim okolnostima kako u činjeničnom tako i u pravnom aspektu, povredio njegovo zagarantovano članom 22 [Jednakost pred Zakonom] i članom 44. [Sloboda Udruživanja] Ustava. U smislu ovog navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi povredu prava na jednakost pred Zakonom i slobodu udruživanja, podnosilac nije konkretno naveo povredu prava na fer suđenje ali u suštini povezuje povredu članova 24. i 44. Ustava sa povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31 Ustava, a u vezi sa članom 6 EKLjP, a sve to kao rezultat protivrečnih sudskih odluka Apelacionig Suda.

29. Dakle, prilikom razmatranja tvrdnje podnosilac zahteva, Sud će se pozvati na opšta načela u vezi sa nedostatkom doslednosti koji su postavljeni u sudskoj praksi Suda, u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a u kontekstu proceduralnih garancija koje su uvrštene u članu 31 Ustava, a u vezi sa članom 6 EKLJP-a.
- (i) *Načela i kriterijumi postavljeni u sudskoj praksi ESLJP-a i sudskoj praksi Suda*
30. Sud pre svega naglašava da je principe i kriterijume koji su postavljeni od ESLJP-a, ovaj Sud tokom razmatranja navoda podnosilaca zahteva o povredi načela pravne sigurnosti, kao rezultat protivrečnih odluka, primenio i u svojoj sudskoj praksi. (Vidi slučajeve Suda KI87/18, podnosilac zahteva “*IF Skadeforsikring*”, Presuda od 27. februara 2019. godine i KI35/18, podnosilac *Bayerische Versicherungsverband*, Presuda od 6. januara, gde je Sud, između ostalog, utvrdio povredu člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a zbog povrede načela pravne sigurnosti, kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi ESLJP-a).
31. U svetlu razvijanja opštih principa koji se tiču nedostatka doslednosti koji su postavljeni putem sudske prakse, Sud se prvenstveno poziva na sudsku praksu ESLJP-a koja je konstantno naglašavala da je jedna od osnovnih komponenti vladavine zakona pravna sigurnost (vidi slučaj *Brumărescu protiv Rumunije* [VV], predstavka br. 28342/95, stav 61) a koja, između ostalog, garantuje jednu odgovarajuću sigurnost u pravnim situacijama i doprinosi verovanju javnosti u sudove (vidi, *mutatis mutandis*, *Ştefănică i drugi protiv Rumunije*, predstavka br. 38155/02, Presuda od 2. novembra 2010. godine, stav 38, *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, Presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 56).
32. Po ESLJP-u “prisustvo protivrečnih sudskih odluka, sa druge strane, može da dovede do kreiranja nesigurnih pravnih situacija, što bi dovelo do slabljenja verovanja javnosti u sudski sistem” (vidi slučaj *Paduraru protiv Rumunije*, predstavka br. 63252/00, stav 98; *Vinčić i drugi protiv Srbije*, predstavke br. 44698/06, stav 56, Presuda od 1. decembra 2009. godine; i slučaj *Ştefănică i drugi protiv Rumunije*, citirano iznad, stav 38). ESLJP- je, međutim, naglasio da ne postoji neko pravo koje je dobijeno zbog doslednosti sudske prakse (vidi slučaj *Unédic protiv Francuske*, predstavka br. 20153/04, stav 74, 18. decembar 2008. godine, i vidi gore citirani slučaj *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, stav 56, vidi takođe i slučaj Suda koji je citiran iznad KI35/18, podnosilac zahteva *Bayerische Versicherungsverband*, stav 65, kao i slučaj KI 42/17, podnosilac zahteva *Kushtrim Ibraj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2018. godine, stav 33).
33. Takođe, mogućnost oprečnih odluka je svojstvena karakteristika svakog pravosudnog sistema zasnovanog na mreži osnovnih i apelacionih sudova sa ovlašćenjima u okviru njihove teritorijalne nadležnosti i takvo odstupanje može da nastupi i u okviru istog suda, a za to se, samo po sebi, ne može smatrati suprotnim. (vidi slučaj ESLJP-a *Santos Pinto protiv Portugala*, predstavka br. 39005/04, Presuda od 20. maja 2008. godine stav 41, vidi takođe i slučaj Suda KI87/17, podnosilac “*IF Skadeforsikring*”, citirano iznad, stav 66).

34. U nastavku, ESLjP je postavio tri osnovna kriterijuma, koji su prihvaćeni i u sudskoj praksi Suda, da bi odredio da li neka navedena razlika u sudskim odlukama čini i povredu člana 6 EKLjP-a, a isti navode sledeće: (i) da li postoje “*duboke i dugotrajne razlike*” u sudskoj praksi domaćih sudova; (ii) da li domaći zakon propisuje mehanizam za prevazilaženje tih nedoslednosti; i (iii) da li je taj mehanizam primenjen i, ukoliko jeste, u kojoj meri. (S tim u vezi, vidi slučaj ESLjP-a, *Beian protiv Rumunije* (br. 1), Presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37-39; *Lupeni Grčkokatolička parohija i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116-135; *Iordan Iordanov i drugi protiv Bugarske*, Presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50; *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citirano iznad, stav 53; i vidi slučaj suda KI29/17, podnosilac zahteva *Adem Zhegrova*, Rešenje o neprihvatljivosti od 5. septembra 2017. godine, stav 51 i vidi takođe i slučajeve Suda koji su citirani iznad, KI42/17, podnosilac *Kushtrim Ibraj*, stav 39, KI87/17 podnosilac *IF Skadiforsikring*, stav 67, KI35/18 podnosilac *Bayerische Versicherungsverband*, stav 70, KI107/19, podnosilac *Gafurr Bytyqi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine).
35. Sud primećuje da je ESLjP tokom razvijanja koncepta “*dubokih i dugotrajnih razlika*” takođe uzeo u obzir da li je nedoslednost bila izolovana ili ista utiče na veoma veliki broj ljudi (Vidi, između ostalog, slučaj ESLjP-a, *Lupeni Grčkokatolička parohija i drugi protiv Rumunije*, citirano iznad, stav 135).
36. Sud sa tim u vezi takođe naglašava da ESLjP nije našao povredu člana 6 EKLjP-a u slučajevima sudske nedoslednosti i kada je ista uticala na veliki broj ljudi u vezi sa istim tim pitanjem tokom jednog kratkog vremenskog perioda kada su se odgovarajuće nedoslednosti rešile od strane viših sudova, davajući tako mogućnost državnim mehanizmima da osiguraju potrebnu doslednost. (Vidi, između ostalog, slučaj ESLjP-a, *Albu i drugi protiv Rumunije*, Presuda od 10. maja 2012. godine, stavovi 42 - 43).
37. Ovo poslednje je povezano sa drugim i sa trećim kriterijumom, odnosno sa postojanjem nekog mehanizma koji je sposoban da reši nedoslednosti u sudskoj praksi i da li je ovaj mehanizam korišćen i u kojoj meri. S tim u vezi, ESLjP je prvenstveno utvrdio da nedostatak jednog takvog mehanizma čini povredu prava na pravičan sudski postupak koji je zagarantovan članom 6 EKLjP-a. (Vidi, u ovom kontekstu, *Tudor Tudor protiv Rumunije*, Presuda od 4. marta 2009. godine, stavovi 30-32; i *Ştefăniţă i drugi protiv Rumunije*, Presuda od 2. februara 2010. godine, stavovi 37-38; i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citirano iznad, stav 54).

(i) *Primena ovih principa u okolnostima ovog konkretnog slučaja*

38. U nastavku, Sud će primeniti ove razmotrene principe u okolnostima ovog konkretnog slučaja, primenjujući kriterijume na osnovu kojih ESLjP tretira pitanja nedoslednosti u vezi sa sudskom praksom, počev od procene da li su u okolnostima ovog konkretnog slučaja, (i) navedene nedoslednosti u sudskoj praksi “*duboke i dugoročne*”; i ukoliko je to slučaj, (ii) ispitivanje mehanizama koji su sposobni da reše odgovarajuću nedoslednost; i (iii) procene da li su ovi mehanizmi bili primenjeni i u kojoj meri u okolnostima ovog konkretnog slučaja.

39. Prvenstveno, Sud treba takođe da ponovo naglasi da, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i sudske prakse Suda, nije funkcija Suda da upoređuje različite odluke redovnih sudova, iako se isti bave postupcima koji su očigledno slični, zato što se treba poštovati nezavisnost sudova (vidi slučaj ESLJP-a *Adamsons protiv Letonije*, citirano iznad, stav 118, vidi takođe i slučajeve Suda KI 87/18 podnosilac zahteva *IF Skadeforsikring* i KI35/18, podnosilac zahteva *Bayerische Versicherungsverband*, citirani iznad).
40. Pored toga, podnosioci zahteva svoje navode o ustavnim povredama osnovnih prava i sloboda kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi, moraju predstaviti Sudu odgovarajuće argumente u pogledu činjenične i pravne sličnosti slučajeve za koje tvrde da su različito rešeni od strane redovnih sudova, dovodeći na taj način do neusaglašenosti u sudskoj praksi, koja je mogla dovesti do povrede njihovih osnovnih ljudskih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a (vidi gore citirani slučaj KI35/18, podnosilac zahteva *Bayerische Versicherungsverband*, stav 76).
41. Na osnovu onoga što je navedeno iznad, Sud podseća da je podnosilac zahteva u kontekstu njegovog navoda o povredi načela pravne sigurnosti, kao rezultat nedoslednosti sudske prakse Apelacionog Suda, podneo pred Sudom presudu Apelacionog Suda [Ac.br.1569/18] od 23. jula 2018. godine, za koje je on tvrdio da njegov slučaj sadrži iste činjenične i pravne okolnosti kao i slučaj koji je odlučan putem osporene presude Apelacionog Suda [Ac.br.4858/2018] od 19. februara 2019. godine. Izuzev Presude Apelacionog Suda [Ac.br.1569/18] od 23. jula 2018. godine, podnosilac zahteva nije priložio nijednu drugu odluku Apelacionog ili drugih redovnih sudova.
42. U slučaju [Ac.br.1569/18], podnosioca zahteva, Sud primećuje da se ovaj slučaj tiče tužbe za isplatom jubilarne plate, podnete pred Osnovnim sudom u Mitrovici – Ogranak u Vučitrnu. Osnovni sud u Mitrovici – Ogranak u Vučitrnu je ovu tužbu odbio kao neosnovanu. Samim tim, Apelacioni Sud je, odlučujući po žalbi koja je uložena protiv Presude Osnovnog suda, potvrdio obrazloženje Osnovnog Suda, i ovu žalbu je odbio kao neosnovanu. U svojoj Presudi, Apelacioni sud se pozvao na Kolektivni ugovora o preduniverzitetskom obrazovanju. Apelacioni sud je takođe utvrdio da u ovom slučaju, nije osnova za odbijanje tužbenog zahteva činjenica da tužilac nije bio član Udruženog sindikata obrazovanja i nauke i nije platio članstvo, ali iz razloga što Opšti kolektivni ugovor nije sproveden, dok je isti trebao da odbije nadoknadu za jubilarnu platu i prateće plate za penziju zbud Opšteg kolektivnog sporazuma, koji je prestao da se sprovodi od 01.01.2018. godine i svi zahtevi koji su podneti posle 01.01.2018. godine, ne mogu biti prihvaćeni od strane suda jer su podneti nakon isteka trajanja ovog sporazuma. Međutim, za razliku od slučaja podnosioca zahteva, Apelacioni sud je u presudi [Ac.br.1569/18] 23. jula 2018. godine, žalbu tužioca, podnetu protiv odluke prvostepenog sudova odbio ka neosnovanu i potvrdio prvostepenu odluku. Apelacioni sud je, “*odobrio pravnu ocenu prvostepenog suda kao redovnu i zakonitu u odnosu na odluku kao u izreci osporene presude, jer isti nije bio obuhvaćen bitnim povredama odredbi parničnog postupka, navedenim i ni u kršenju člana 182 stava 2, tačka b), g), j), k) i m) ZPP-u i stoga nema pogrešne primene materijalnog prava za koje se sud brine prema službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 194 ZPP-u, i prema tome nije uključen ni u kakvu drugu povredu odredbi parničnog postupka koju je navela strana žalioaca u žalbi.*”

Apelacioni sud je ocenio način odlučivanja u ovom spornom pravnom pitanju od strane prvostepenog sude i našao da je prvostepeni sud na pravilan način odlučio oslanjajući se na izvedene dokaze koji se odnose na činjenično stanje u potpunosti i ispravno potvrđeno od strane prvostepenog suda i shodno tome sprovodeći materijalno pravo.”

43. Stoga, Sud uzimajući u obzir tvrdnju podnosioca zahteva da je Apelacioni Sud u dva identična slučaja odlučio različito, Sud podseća da je u slučajevima KI87/18 i KI35/18, Sud utvrdio povredu člana 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLJP-a zbog povrede načela pravne sigurnosti kao rezultat nedoslednosti sudske prakse, u slučaju KI87/18 u proceni 3 (tri) slučaja Vrhovnog Suda, koji su rešeni u vremenskom periodu od 3 (tri) godine, i u slučaju KI35/18 u proceni 9 (devet) slučaja Vrhovnog suda koji su rešeni u vremenskom periodu od 5 (pet) godina i nakon što je utvrdio da (i) je bilo *“dubokih i dugoročnih razlika”*; (ii) mehanizam Vrhovnog Suda za harmonizaciju sudske prakse je postojao; ali da (iii) gore navedeni mehanizam nije korišćen. (vidi slučajeve suda KI87/18, citirano iznad, stav 79 i stavovi od 81 do 85, i slučaj KI35/18, citirano iznad, stav 70 i stavovi 110-111).
44. Sa druge strane, Sud je u svojim slučajevima KI29/17, KI42/17, KI35/18 i KI107/19 ocenio da ne mogu da se utvrde *“duboke i dugoročne razlike”*, u proceni samo 2 (dva) slučaja iako isti mogu da budu i protivrečni. U ovom slučaju, u jednoj takvoj okolnosti, gde se podnosioci zahteva pozivaju samo na jednu odluku, koja sadrži utvrđivanja i zaključke koji su različiti od odluke koja je doneta u slučaju podnosilaca zahteva, Sud nije utvrdio da je došlo do povrede načela pravne sigurnosti. (Vidi, slučajeve K29/17, citirano iznad, stav 53, KI42/17, citirano inad, stav 44, KI35/18, citirano iznad, stavovi 104 i 114, kao i KI107/19, stav 75).
45. Isto, u okolnostima ovog konkretnog slučaja, podnosilac zahteva je pred Sudom podneo samo jednu odluku, odnosno presudu Apelacionog suda [Ac.br.1569/18] 23. jula 2018. godine, a za koji slučaj je putem podnošenja primerka ove presude u vezi sa ovim slučajem potvrdio činjeničnu i pravnu sličnost sa njegovim slučajem. Međutim, pozivajući se na ovaj slučaj na koji se pozvao podnosilac zahteva, Sud podseća da Apelacioni Sud u svojoj presudi [Ac.br.1569/18] 23. jula 2018. godine našao da je prvostepeni sud na pravilan način odlučio oslanjajući se na izvedene dokaze koji se odnose na činjenično stanje i da isti nije bila obuhvaćena bitnim povredama odredbi parničnog postupka, i zbog toga je potvrdio odluku Osnovnog suda.
46. Sa druge strane u slučaju podnosioca zahteva, Sud podseća da je Apelacioni Sud u svojoj Presudi [Ac.br.4858/2018] utvrdio da *“[...] Što se tiče navoda žalioaca, da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo iz člana 35.8 stav 9 Kolektivnog ugovora o preduniverzitetskom obrazovanju, Apelacioni sud je našao ispravnim i tačnim i da zasnivanje prvostepenog suda na odredbe teksta u ugovoru da treba da bude član, ne može se primeniti jer bi ovo bila diskriminacija i bio bi uslov sindikalnog članstva za ostvarivanje prava, zatim ovo ugrožava pravo ili slobodu udruženja u sindikalnoj organizaciji, ugrožava načelo jednakosti.*
Pravo tužioca ima podršku u članovima 52 i 53 Opšteg kolektivnog ugovora Kosova vezano sa datumom 18.03.2014. godine koji ne sadrži ustavne odredbe da zaposleni treba da bude član sindikata, Kolektivni ugovor o preduniverzitetskom

obrazovanju, u slučaju zaključivanja i potpisivanja, kao referentne tačke, uzet je isti sporazum što se zasniva na njenim principima tako da se ova odredba ne može primeniti jer je u suprotnosti sa članom 24 i 44 Ustava Republike Kosovo.

47. Na osnovu onoga što je navedeno iznad, Sud primećuje da Apelacioni Sudu zbog pogrešne primene zakona prihvatio tužbeni zahtev tužioca kao osnovan i prvostepenu presudu preinačena i na način da je prihvatio tužbeni zahtev podnosioca o isplatu isplatu 3 plate u ime jubilarne nagrade i 3 plate u ime pratećih plata za penziju.
48. U tom pravcu, Sud smatra da je osporena presuda Apelacionog Suda obrazložena kao i da je tumačenje Apelacionog Suda, u vezi sa činjenicama koje su predstavljene za procenu od strane podnosioca zahteva, ne može se reći da je bilo proizvoljno, neobrazloženo ili da je moglo uticati na pravično suđenje, već je to prosto bilo pitanje tumačenja i primene zakona. (vidi na analogan način, slučaj KI29/17, podnosilac zahteva *Adem Zhegrova*, citirano iznad, stav 57).
49. Podsećajući na obavezu utvrđenu sudskom praksom Suda da podnosioci zahteva trebaju podneti Sudu relevantne argumente u pogledu činjeničnih i pravnih sličnosti slučajeva, za koje oni tvrde da su drugačije rešeni od strane redovnih sudova, što dovodi do suprotnih odluka u sudskoj praksi, Sud primećuje da osim podnošenja jednog jedinog slučaja, i pozivanja na sličnost činjeničnih i pravnih okolnosti sa onima u slučaju podnosioca, podnosilac nije uspeo da Sudu dostavi dodatne argumente, ili druge slučajeve u kojima je Apelacioni sud odlučio drugačije, i sledstveno potkrepi svoje navode o povredi pravne sigurnosti, kao rezultat suprotnih odluka Apelacionog suda.
50. Shodno tome, kao i u svetlu svoje sudske prakse , Sud ocenjuje da nije moguće utvrditi postojanje “*dubokih i dugotrajnih razlika*” u sudskoj praksi Apelacionog suda koje ugrožavaju princip pravne sigurnosti, pozivajući se samo na jedno rešenje Apelacionog suda koja je donet 7 (sedam) meseca ranije. (vidi analogno slučaj KI29/17, podnosilac zahteva *Adem Zhegrova*, citirano iznad, stav 53)
51. Stoga, Sud smatra da ni broj presuda navedene kao protivrečne, niti vremenski period u kome su donete te presude, a ni način na koji je Apelacioni sud razmatrao i obrazložio slučaj podnosioca zahteva, ne stvaraju dovoljnu osnovu da se opravda tvrdnja o povredi načela sigurnosti, kao posledica protivrečnih odluka donetih od strane Apelacionog Suda. (vidi slučaj KI29/17, citirano iznad, stav 58).
52. Sto se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava koja su zaštićena članom 22. i 44. Ustava u osporenoj odluci, Sud primećuje da se podnosilac samo pozvao na te članove, ali nije pružio dalje argumente u vezi sa tim navodom osim što je povredu ovih članova povezao sa tvrdnjom da je Apelacioni Sud doneo dve različite odluke u identičnim okolnostima a čine se sud bavio u predhodnom delu ovog rešenja.
53. Sud ponovo naglašava da njegov opšti stav da samo puka činjenica da se podnosioci zahteva ne slažu sa ishodom odluka Apelacionog suda ili drugih redovnih sudova, kao i puko pominjanje članova Ustava ili međunarodnih instrumenata, nisu dovoljni da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da pruže obrazložene tvrdnje i

ubedljive argumente (vidi slučaj Ustavnog suda KI136/14, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, *Abdullah Bajqinca*, stav 33).

54. Kao rezime, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva očigledno neosnovan po ustavni osnovama i proglašava se neprihvatljivim, u skladu sa stavom 7 člana 113 Ustava, članom 47 Zakona i stavom 2 pravila 39 Poslovnika o Radu.

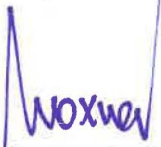
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni Sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 7 člana 113 Ustava, članom 47 Zakona kao i u skladu sa pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika o Radu, dana 7 oktobra 2020. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI OVU odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
i
- IV. Ovo Rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac


Safet Hoxha



Predsednica Ustavnog suda


Arta Rama-Hajrizi